

PERSCOMMUNIQUÉ

Links: [Publicatie](#) [Infografieken](#) [NBB.Stat](#) [Algemene informatie](#)

Nationale rekeningen 2020

In 2020 houden de huishoudens en de ondernemingen het hoofd boven water dankzij de steun van de overheid

De economische activiteit in 2020 wordt zwaar getroffen door de gevolgen van de pandemie:

- De bedrijvigheid noteert een ongekende daling, het reële bbp krimpt met 5,7 %.
- De werkgelegenheid houdt stand en stabiliseert zich op het niveau van vorig jaar, dankzij de uitzonderlijke steunmaatregelen van de overheid.
- Door beperkingen in hun capaciteit om te investeren en te consumeren generen bedrijven en vooral huishoudens een enorm financieringsoverschot.
- De overheidsfinanciën verslechteren aanzienlijk, waarbij het overheidstekort oploopt tot 9,1 % van het bbp, en de schuldgraad toeneemt tot 112,8 % van het bbp.
- België laat een klein financieringsoverschot ten opzichte van de rest van de wereld optekenen, ter waarde van 0,8 % van het bbp.

Het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) publiceert vandaag, 18 oktober 2021, nieuwe gegevens van de gedetailleerde nationale jaarrekeningen en van de overheidsrekeningen voor de periode 2017-2020. De volledige resultaten, en een overzicht van de methodologische aanpassingen die zijn doorgevoerd om de economische realiteit in een COVID-19 context zo goed als mogelijk te benaderen, zijn beschikbaar op de website van de Bank onder de publicaties "[Gedetailleerde nationale rekeningen](#)" en "[Rekeningen van de overheid](#)", alsook in de statistische databank NBB.Stat.

Met een daling van 5,7 % toont het bbp haar slechtste resultaat sinds de Tweede Wereldoorlog

De COVID-19-pandemie in 2020 betekende een bruusk einde voor de aantrekkende groei die tussen 2017 en 2019 werd waargenomen (van respectievelijk 1,6 % in 2017 naar 2,1 % in 2019). Het bbp loopt met 5,7 % terug naar volume in 2020, wat het slechtste resultaat is sinds de Tweede Wereldoorlog. Door de verschillende beperkingen van het aanbod en de vraag als gevolg van de gezondheidscrisis daalt de toegevoegde waarde in bijna alle bedrijfstakken, zij het in verschillende mate.

De diensten - in het bijzonder de horeca, de culturele diensten en de overige diensten aan personen - kennen de grootste terugval in toegevoegde waarde, met dalingen van 20 % tot 47 %. De maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus impliceerden hier een quasi-stopzetting van de productie, die in deze bedrijfstakken zelden kon worden gecompenseerd door de ontwikkeling van activiteiten op afstand. Ook de industrie is niet gespaard gebleven, vooral omdat in sommige industrietakken het tekort aan bepaalde onderdelen de productie -ook na de heropening van de fabrieken- ernstig blijft benadelen. Verder lieten de vervoersactiviteiten en de handel dalingen van 6 % tot 8 % optekenen. Zij werden rechtstreeks beïnvloed door de sluiting van niet-essentiële winkels, reisbeperkingen en de veralgemening

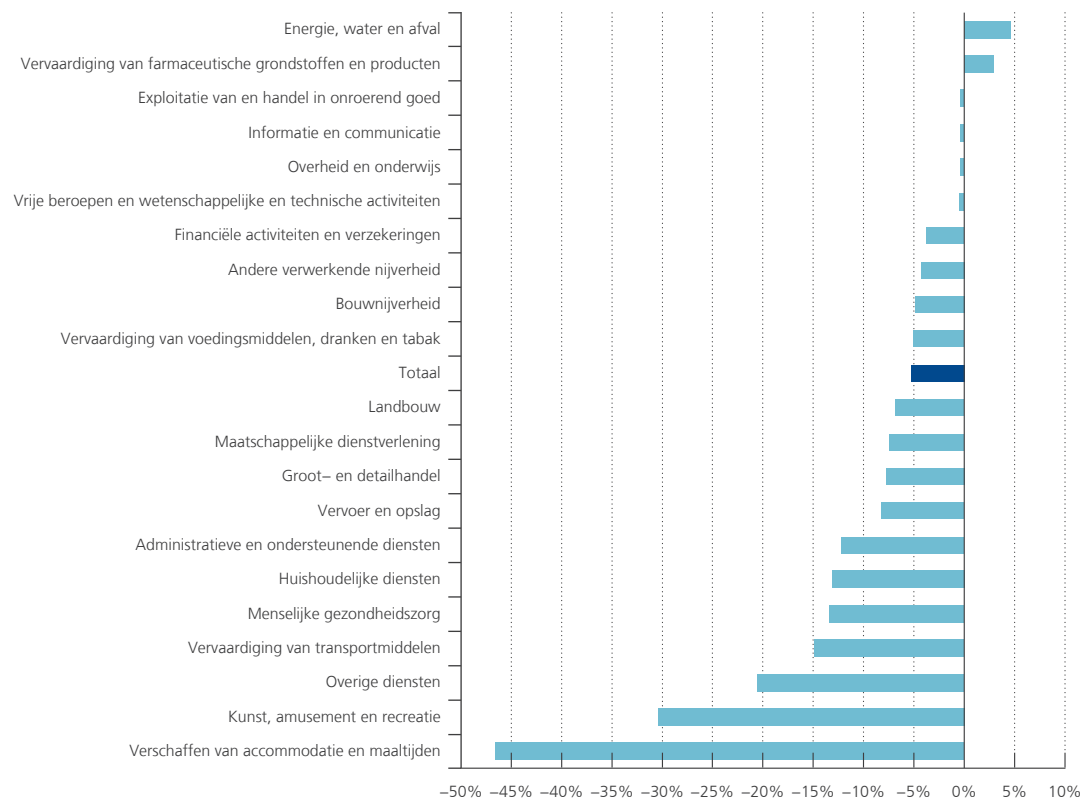
van het telewerk. De bouw en de financiële en verzekeringsactiviteiten zagen in meer beperkte mate hun activiteit afnemen, met respectievelijk 5 % en 4 %.

De toegevoegde waarde van de bedrijfstakken 'onroerend goed', 'telecommunicatie', 'openbaar bestuur en onderwijs', en 'gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten' blijft vrijwel stabiel. Deze stabiliteit is enerzijds te danken aan activiteiten die op afstand verricht kunnen worden en anderzijds aan de ontwikkeling van (nieuwe) virtuele activiteiten die de achteruitgang in de gebruikelijke activiteiten compenseren.

Tenslotte bevinden zich aan de andere kant van de verdeling de farmaceutische nijverheid en de energiesector waarvan de toegevoegde waarde met respectievelijk 3 % en 5 % gegroeid is in 2020. De eerste was niet alleen betrokken bij de productie en/of ontwikkeling van middelen ter bestrijding van de pandemie, maar genoot ook van de toegenomen vraag naar sommige van zijn belangrijkste producten. In het geval van de energiesector zijn de bedrijfskosten sterker gedaald dan de productie, hetgeen tot een positieve ontwikkeling van de toegevoegde waarde heeft geleid.

TOEGEVOEGDE WAARDE PER BEDRIJFSTAK, 2020, IN VOLUME

(veranderingspercentages ten opzichte van het voorgaande jaar)

Bron: INR

Huishoudens stoppen met consumeren en ondernemingen met investeren

In 2020 is het vooral de drastische daling - met 8,2 % - van de **particuliere consumptie** die de economische groei drukt. Deze verklaart drie vierde van de daling van het bbp. De onzekerheid van de huishoudens over hun toekomstige financiële draagkracht komt bovenop de 'fysieke' belemmeringen om te consumeren ten gevolge van de maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. De consumptie van bijna alle producten is getroffen. Uitzonderingen zijn de uitgaven voor communicatiediensten, voedsel en huishoudelijke artikelen.

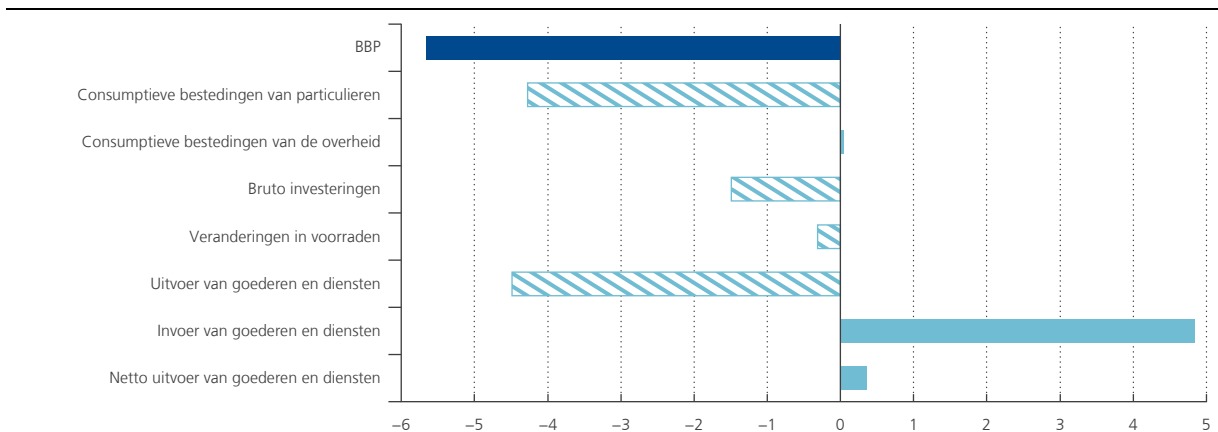
De **overheidsconsumptie** blijft vrijwel onveranderd, dankzij de steunmaatregelen van de overheid ter bestrijding van de pandemie en de stabiliteit van bepaalde uitgaven zoals de lonen van de ambtenaren of de gezondheidszorg.

Het verloop van de **investerings** droeg eveneens aanzienlijk bij tot de daling van het bbp. Het onzekere klimaat en de scherpe daling van de omzet hadden immers een negatieve invloed op de investeringsbeslissingen. De investeringen van de ondernemingen daalden gemiddeld met 7%. De sterkste achteruitgang gebeurt in de bedrijfstakken waar de activiteit het meest terugviel, namelijk de horeca, de culturele diensten en de vervaardiging van transportmiddelen. Daartegenover heeft enkel de farmaceutische nijverheid in 2020 haar investeringen verhoogd, o.a. in onderzoek en ontwikkeling. De gezondheidsmaatregelen, en vervolgens het tekort aan materiaal waarmee bouwondernemingen sinds de herfst van 2020 te kampen hebben, zorgden voor een daling met 6,8 % van de investeringen in woongebouwen. Deze terugval is er ondanks de -nog steeds- zeer gunstige financieringscondities.

De pandemie heeft de wereldhandel tot stilstand gebracht. Aangezien de invoer sterker daalde (-5,9 %) dan de uitvoer (-5,5 %) in België, leverde de **netto-uitvoer van goederen en diensten** een kleine positieve bijdrage tot de bbp groei met 0,4 procentpunt naar volume. Vooral de uitgaven voor toerisme lagen daaraan ten grondslag. Ze liepen namelijk sterker terug voor de ingezetenen (invoer) dan voor de niet-ingezetenen (uitvoer). Bovendien hebben de eerste een groter gewicht: de uitgaven van de Belgen in het buitenland liggen tweemaal hoger dan die van de buitenlanders in België.

BIJDRAGE TOT DE VOLUME GROEI VAN BBP IN 2020

(procentpunten)

Bron: INR

De werkgelegenheid houdt stand dankzij de uitzonderlijke steunmaatregelen van de overheid

Terwijl de activiteit en de vraag instorten, bleef de **werkgelegenheid (uitgedrukt in aantal werkende personen)** in 2020 stabiel: het aantal werknemers nam weliswaar af met 0,4 % (of - 15.200 personen), maar dat verlies werd gecompenseerd door een netto creatie van zelfstandige banen die vergelijkbaar was met die van de voorgaande jaren (+ 1,7 % of + 14.300 personen), met name dankzij het overbruggingsrecht en het moratorium op faillissementen.

Het arbeidsvolume nam in 2020 daarentegen sterk af (-8,5 %), en absorbeert integraal de daling van de economische activiteit.

Het uiteenlopende verloop van beide maatstaven - werkgelegenheid in aantal personen en arbeidsvolume - is voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat tijdelijke werklozen nog steeds als werkzaam worden beschouwd, zelfs indien ze geen enkel uur werken.

Overheidsfinanciën verslechteren aanzienlijk

Het begrotingstekort van de overheid verdiept tot 9,1 % bbp in 2020, ofwel het hoogste niveau sinds het midden van de jaren tachtig.

De verslechtering van het financieringssaldo is zowel te wijten aan de begrotingsmaatregelen van de overheid om de COVID-19-crisis het hoofd te bieden als aan de inkrimping van de economische bedrijvigheid. De ontvangsten liepen met bijna €10 miljard terug, terwijl de uitgaven aanzienlijk toenamen, namelijk met meer dan €22 miljard. Het deel van deze ongekeerde stijging van de overheidsuitgaven dat rechtstreeks toe te schrijven is aan de discretionaire maatregelen ter bestrijding van de pandemie, wordt geraamd op ten minste €16 miljard in 2020, of 3,5 % bbp.

Uitgedrukt in procenten bbp, stijgt de ratio van de primaire uitgaven drastisch tot 57,2 % bbp, terwijl de rentelasten amper dalen, tot 1,9 % bbp. Aangezien de daling van de ontvangsten veel minder sterk was dan die van het bbp, neemt de ratio van de ontvangsten in procenten bbp toe, zij het in geringe mate, tot 50,1 % bbp.

De schuldgraad steeg ook scherp, tot 112,8 % van het bbp.

België heeft een klein overschot ten opzichte van de rest van de wereld

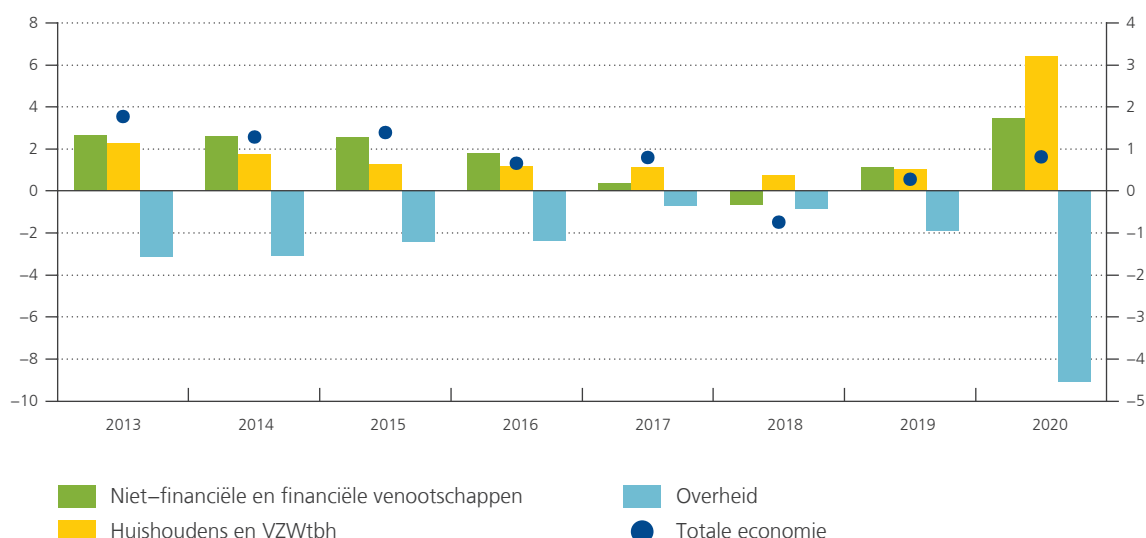
De pandemie heeft de productie en de bestedingen van de economische agenten zwaar getroffen, maar wijzigde ook aanzienlijk hun spaargedrag en het financieringssaldo van de verschillende binnenlandse sectoren.

De financieringscapaciteit van de huishoudens is ruimschoots verviervoudigd, tot €28,7 miljard of 6,3 % bbp. Zij hebben hun consumptie- en investeringsuitgaven drastisch verminderd, hoewel hun beschikbaar inkomen, ondersteund door overdrachten van de overheid, uiteindelijk licht steeg.

Een soortgelijke, zij het in grootorde meer beperkte, beweging wordt waargenomen voor de vennootschappen, waar het financieringsoverschot meer dan verdrievoudigd is, van €5,4 miljard in 2019 tot €15,9 miljard in 2020, wat overeenstemt met 3,5 % bbp.

Globaal compenseert de verbetering van de financieringssaldo van huishoudens en bedrijven ruimschoots de verslechtering van het overheidstekort met als gevolg dat België een financieringscapaciteit van 0,8 % van het bbp toont ten opzichte van de rest van de wereld.

FINANCIERINGSSALDI (procenten bbp)

Bron: INR

VOORNAAMSTE RESULTATEN

	2017	2018	2019	2020
Bedrijvigheid en vraag (veranderingspercentages in volume)				
Bbp	1,6	1,8	2,1	-5,7
Toegevoegde waarde				
Landbouw	4,3	-9,8	0,9	-6,8
Nijverheid en energie	1,0	-1,4	4,1	-2,5
Bouwnijverheid	1,5	5,5	1,0	-4,9
Diensten	1,7	2,4	2,0	-5,9
Bestedingen				
Consumptieve particuliere bestedingen	1,9	1,9	1,8	-8,2
<i>Consumptieve bestedingen van huishoudens in binnenlands concept</i>	2,0	1,7	1,4	-7,6
<i>Uitgaven m.b.t. toerisme ⁽¹⁾</i>	-0,8	11,4	14,8	-32,4
<i>Consumptie bestedingen van IZWs t.b.v. huishoudens</i>	-0,1	2,2	2,2	-1,3
Consumptieve bestedingen van de overheid	0,2	1,3	1,7	0,2
Bruto-investeringen in vaste activa	1,4	3,0	4,5	-6,2
<i>Ondernemingen</i>	1,6	2,4	4,8	-7,0
<i>Woongebouwen</i>	1,0	1,5	5,1	-6,8
<i>Overheid</i>	1,1	1,0	1,7	0,6
Voorraadwijziging ⁽²⁾	0,0	0,4	-0,5	-0,4
Uitvoer van goederen en diensten	5,5	0,6	2,0	-5,5
Invoer van goederen en diensten	5,2	1,4	1,6	-5,9
<i>p.m. Netto-uitvoer van goederen en diensten ⁽²⁾</i>	0,3	-0,6	0,3	0,4
Tewerkstelling (evolutie in duizenden personen)				
Loontrekkenden	60,5	56,4	62,9	-15,2
Zelfstandigen	12,8	13,2	14,2	14,3
Totaal	73,2	69,7	77,1	-0,9
Overheidsfinanciën (in % bbp)				
Ontvangsten	51,3	51,4	49,9	50,1
Primaire uitgaven	49,7	50,1	49,9	57,2
Rentelasten	2,4	2,1	2,0	1,9
Financieringsbehoefte (-)	-0,7	-0,8	-1,9	-9,1
Overheidsschuld (Maastricht-definitie)	102,0	99,9	97,7	112,8

Bron: INR

⁽¹⁾ Bestedingen van ingezetenen in het buitenland min de bestedingen van niet-ingezetenen in België.⁽²⁾ Bijdrage tot de verandering van het bbp.